

CAVİT BİNBAŞIOĞLU

**OKULLARDA
ÖĞRETİM SORUNLARI**

EĞİT-DER YAYINLARI - 5

ÖNSÖZ

"Okullarda Öğretim Sorunları" adlı bu kitabımız, bugüne kadar çeşitli dergilerde, değişik tarihlerde yayımlanmış bulunan yazılarımdan öğretim ile ilgili olanların bir araya getirilmesiyle oluşmuştur.

Bu yazılar, öğretmen arkadaşların karşılaştığı çeşitli öğretim sorunlarını çözmeye ve öğretim etkinliklerini bilimsel bir biçimde geliştirmeye yöneliktir. Öğretmen yetiştiren kuruluşlarda okutulan öğretim yöntemine ilişkin bilgiler, burada açılıp genişlemekte ve günlük yaşama ya da uygulamaya yönelik bir biçim almaktadır. Bu nedenle, bu kitabımız, öğretmen arkadaşlara bir tür kılavuzluk yapacaktır.

Kitaptaki konular, değişik tarihlerde ülkemiz okullarında karşılaşılan sorunları ele almakta ise de, bunlar bir araya getirildiği ve mantıksal bir sıraya konduğu zaman, anlamlı bir bütün oluşturmuştur.

Kitap, büyük kurtarıcımız ve Cumhuriyetimizin kurucusu Atatürk'ün öğretim yöntemleriyle ilgili ve çağdaş öğretimi simgeleyen görüşleri ve bunların yorumu ile başlamaktadır. İlk bölümlerde çocuğa göre okul, çocuğun okul olgunluğu, çocuklarda ve gençlerde olgunlaşma düzeyleri ve bunların eğitim programları ile öğretim yöntemlerine etkileri açıklanmaktadır. Daha sonra iyi bir öğretimin temel ilkelere geçilmekte öğretimde etkinlik, ders kitapları, okulda ve sınıfta güdüleme, "etkili okul kavramı" gibi genel konular anlatılmaktadır. Buradan da öğretimde amaç, yöntem ve küme çalışması ile yaşantılara, yaratıcı öğretime, bilgi ve sorun çözümlerinin öğrenilmesine; verimli ders çalışma ve yazılı kaynaklardan yararlanmaya, sınıfta öğrenci konuşmaları gibi temel konulara girilmekte, daha sonra da öğretimde alıştırmaya, ödev, değerlendirme ve sınav sorularına geçilmektedir.

Kitabın son bölümüne yazarın, 1963 yılında Millî Eğitim Bakanlığı Öğretmeni İşbaşında Yetiştirme Bürosu'nun katılımı ile Ankara Radyosu'nda "Öğretmenin Sesi" programında yayımlanan üç konuşması da eklenmiştir: İlk Okuma ve Yazma Öğretimi, İlkokullarda Yıllık Çalışma Planı, Birleştirilmiş Sınıflarda Öğretim. En sonra da, "öğretmenin değerlendirilmesi" başlıklı yazı konmuştur. Bu yazıda, yukarıdaki konuların hemen hepsine değinen öğretim ilke, yöntem, teknik, araç, gereç, ortam ve öğretmen tutumlarına ilişkin beş dereceli değerlendirme ölçütü ile amaç ve ilkeler yer almıştır.

Ülkemizin ve özellikle ilköğretimimizin son 50 yıllık tarihi içindeki öğretim sorunlarının bilimsel bir çerçeve içinde tartışılmasını sağlayacak olan bu kitabımızın, değerli öğretmen arkadaşlarımıza yararlı olacağına inanıyoruz.

Ankara, 15.5.1995

Cavit BİNBAŞIOĞLU

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
Sunuş.....	7
Önsöz.....	9
1. Atatürk'te "Öğretim Yöntemi" Anlayışı.....	11
2. Çocuğa Göre Okul.....	16
3. Çocuğun Okul Olgunluğu.....	22
4. Çocuklarda ve Gençlerde Olgunlaşma Düzeyleri - Bunların Eğitim Programları ve Öğretim Üzerine Etkileri.....	27
5. İyi Bir Öğretimin Temel İlkeleri.....	38
6. Öğretmen Yetiştirmede Öğretim Yöntemlerine Önem Vermemenin Bedeli.....	46
7. İlkokul Öğretimiyle İlgili Bazı Sorunlar.....	56
8. Öğretimde Etkinlik.....	63
9. Ders Kitapları Üzerine.....	69
10. Öğretimde Güdüleme (Motivasyon).....	77
11. Okulda Öğrencileri Güdüleme Şekilleri.....	84
12. Sınıfta Öğrencileri Güdüleme Şekilleri.....	91
13. "Etkili Okul" Kavramı ve Buna Etki Eden Etkenler.....	97
14. Öğretim Planlarında "Amaç" Sorunu.....	111
15. Öğretim Planlarında "Yöntem" Sorunu.....	121
16. Öğretimde "Küme" (Grup) Dinamiği ve Küme Çalışması Yöntemi.....	128
17. Öğretimde "Yaşantılar" Yoluyla Öğrenme.....	138
18. Yaraticı Öğretim Üzerine.....	141
19. Öğretimde Bilgi Kazanmanın ve Sorun Çözmenin Öğrenilmesi.....	146

20. Zihinsel Etkinliklerde Verimli Çalışma Yöntemi.....	154
21. Öğretimde Yazılı Kaynaklardan Yararlanma Tekniği.....	161
22. Sınıfta Öğrenci Konuşmaları.....	167
23. Öğretimde Alistırma.....	172
24. Öğretimde Ödev Sorunu.....	179
25. Öğretim ve Değerlendirme.....	185
26. Okullarımızda Sınav Sorunu.....	189
27. Okuma Yeteneęini Geliştiremeyen Öğrenciler.....	194
28. İlk Okuma ve Yazma Öğretimi Üzerine.....	199
29. İlkokullarda Yıllık Çalışma Planı Üzerine.....	204
30. Birleştirilmiş Sınıflarda Öğretim.....	210
31. Öğretmenin Değerlendirilmesi.....	215